

1 Mina Grott

La Mina Grott és una galeria que travessa la muntanya des d'aquí fins al Peu de Funicular. Fou excavada a mitjan segle XIX per a transportar aigua a Sarrià.

L'any 1908 l'enginyer Carles E. Montañés va inaugurar un trenet aprofitant el recorregut del túnel per tal d'oferir un mitjà de transport als barcelonins fins al bell mig del parc.

En el seu primer mes i mig, més de 32.000 persones el van utilitzar. El recorregut durava uns sis minuts, i estava il·luminat per bombetes de tots colors. Va tenir un gran èxit fins que es van inaugurar els ferrocarrils el 1916.

El projecte del Lake Valley Park

L'any 1907, a un jove emprenedor anomenat Heribert Alemany se li va acudir la idea de crear als voltants del pantà una zona de lleure ben moderna i amb tot tipus d'atraccions: el projecte del Lake Valley Park.

Es volien oferir passejades amb carros de cavalls, un mirador a la ciutat, un passeig amb bancs, un trajecte amb el trenet de la Mina Grott convertit en una atracció, aparells gimnàstics, un teatre de natura i fins i tot una muntanya russa!

2 Presa

El pantà de Vallvidrera recull les aigües de la petita conca dels torrents de l'Espinagosa, Can Llevallol i Can Sauró. Va subministrar aigua a la Vila de Sarrià entre 1864 i 1868.

La presa, obra de l'arquitecte Elies Rogent, va ser construïda l'any 1863 i és un exemple excepcional de presa d'arc de gravetat.

L'aigua era canalitzada per la Mina Grott per on també es van traslladar les eines i els materials necessaris per a la construcció de la presa.

Enigma 2

Si et fixes bé amb quin material està feta, descobriràs un dels motius que la fan molt singular.

3 Passarel·la

La presència d'aigua embassada i d'hàbitats aquàtics a la serra són essencials per al manteniment de moltes espècies d'amfibis i aus que en són pròpies.

En la recuperació del pantà de Vallvidrera s'ha posat una atenció especial a conformar-ne les vores i crear-hi platges per facilitar el descans i la posta d'ous dels animals, així com a potenciar-hi la vegetació ribereña per oferir-los amagatall i ombra.

La passarel·la que s'endinsa al pantà, és un bon punt d'observació

Enigma 3

La granota més abundant és la verda i la reineta és la més petita. Totes dues disposen de sacs acústics amb els quals emeten els seus raucs característics

Des de la passarel·la, a la primavera, s'observen fàcilment. Si podeu veure una granota verda, fixeu-vos-hi bé i compareu-la amb la de la fotografia. Descobriu alguna cosa estranya en aquesta foto?

4 Vegetació pròpia

Rivetejant el pantà, hi creix una vegetació especial amant de l'aigua. Algunes plantes ho fan a primera línia, gairebé amb els peus submergits; d'altres, una mica més apartades, però sempre cercant el punt d'humitat que garanteix la proximitat freàtica.

Dins i sobre l'aigua, hi abunden les plantes pròpiament aquàtiques —algues, llenties, etc— que hi posen color i ofereixen refugi i nodriment a una munió d'animalons.

Enigma 4

Dues espècies destaquen: l'una ens dona aliment, beguda i joc, i l'altra ens cura els mals de cap; l'una floreix en blanc, l'altre el llueix quan fa vent. Dues plantes ben saludables. Només dient-ne el nom, ja em sento més sa.

5 De l'oblit a la restauració

Als anys seixanta l'aigua del pantà ja no era necessària per al municipi de Sarrià, i fou abandonat, fins a caure en l'oblit. La vegetació es va apoderar del pantà i la llera es va esquerdar i el va deixar inservible. La conca aquàtica va esdevenir un erm herbaci.

Tenint en compte que els punts d'aigua estables són escassos a la serra i que aporten singularitat i biodiversitat al paisatge del parc, el 1999 es va iniciar un projecte de restauració del pantà i del seu entorn ecològic. S'hi va incloure també la recuperació de la vegetació de ribera i la creació d'espais adients per a la repoblació d'amfibis i d'altres animals propis. Així s'ha aconseguit consolidar un espai d'un gran valor ecològic i social.

6 Casa del Guarda

Aquest edifici fou dissenyat per Elies Rogent, d'estil neogòtic i planta quadrada. Era la casa des d'on el guarda del pantà controlava els nivells d'aigua i gestionava l'obertura i el tancament de comportes de l'embassament. La restauració de l'edifici s'ha fet cercant la màxima fidelitat a l'original.

Actualment a la planta baixa hi ha una exposició sobre la història i l'entorn del pantà, i a la de dalt, un equipament social.

Salze
Salix alba

Saüc
Sambucus nigra

Avellaner
Corylus avellana

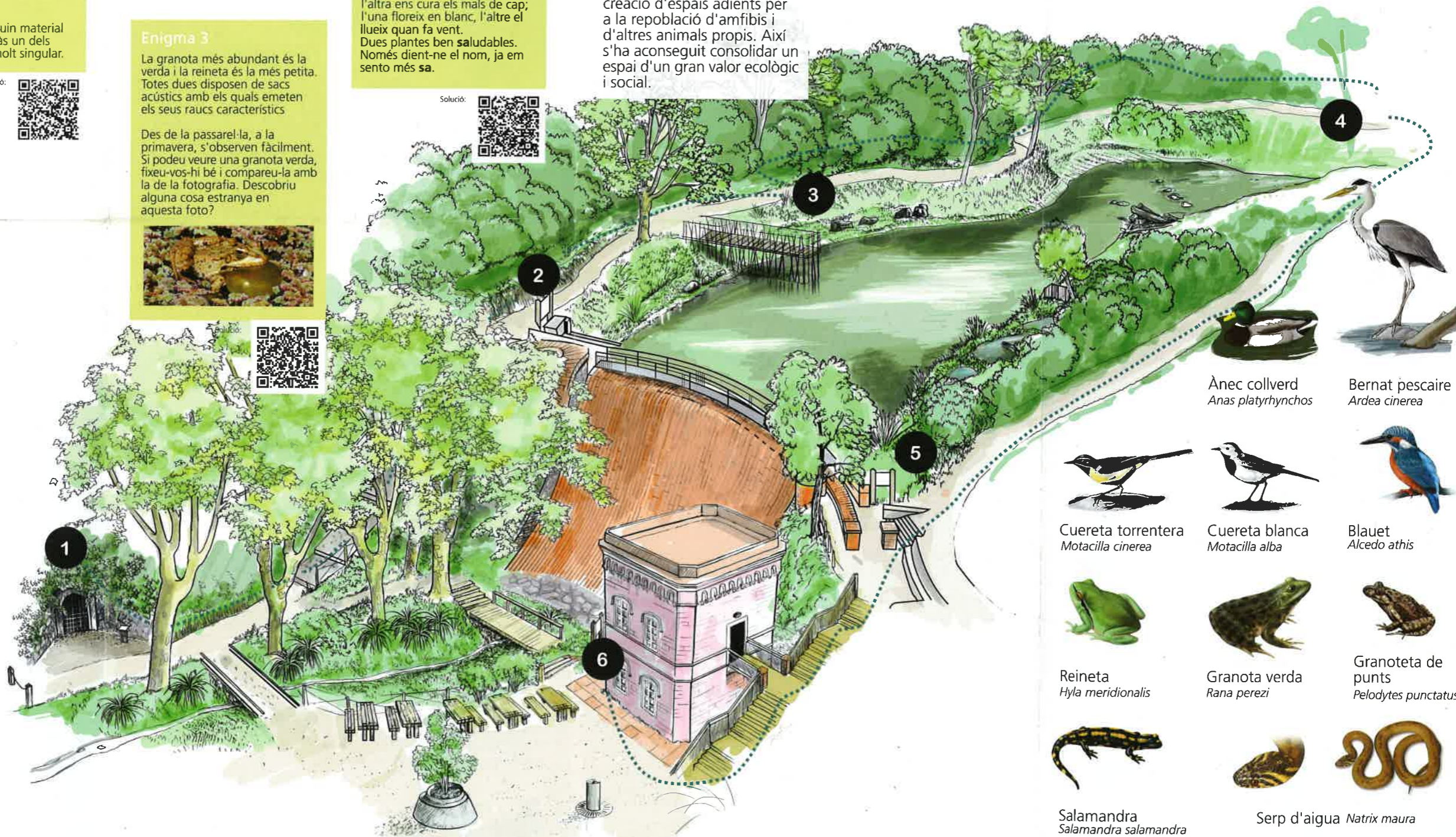
Lliri groc
Iris pseudacorus

Càrex pèndul
Carex pendula

Jonc
Scirpus holoschoenus

Ànec collverd
Anas platyrhynchos

Bernat pescaire
Ardea cinerea

Cuereta torrentera
Motacilla cinerea

Cuereta blanca
Motacilla alba

Blauet
Alcedo atthis

Reineta
Hyla meridionalis

Granota verda
Rana perezi

Granoteta de punts
Pelodytes punctatus

Salamandra
Salamandra salamandra

Serp d'aigua
Natrix maura

Enigma 1

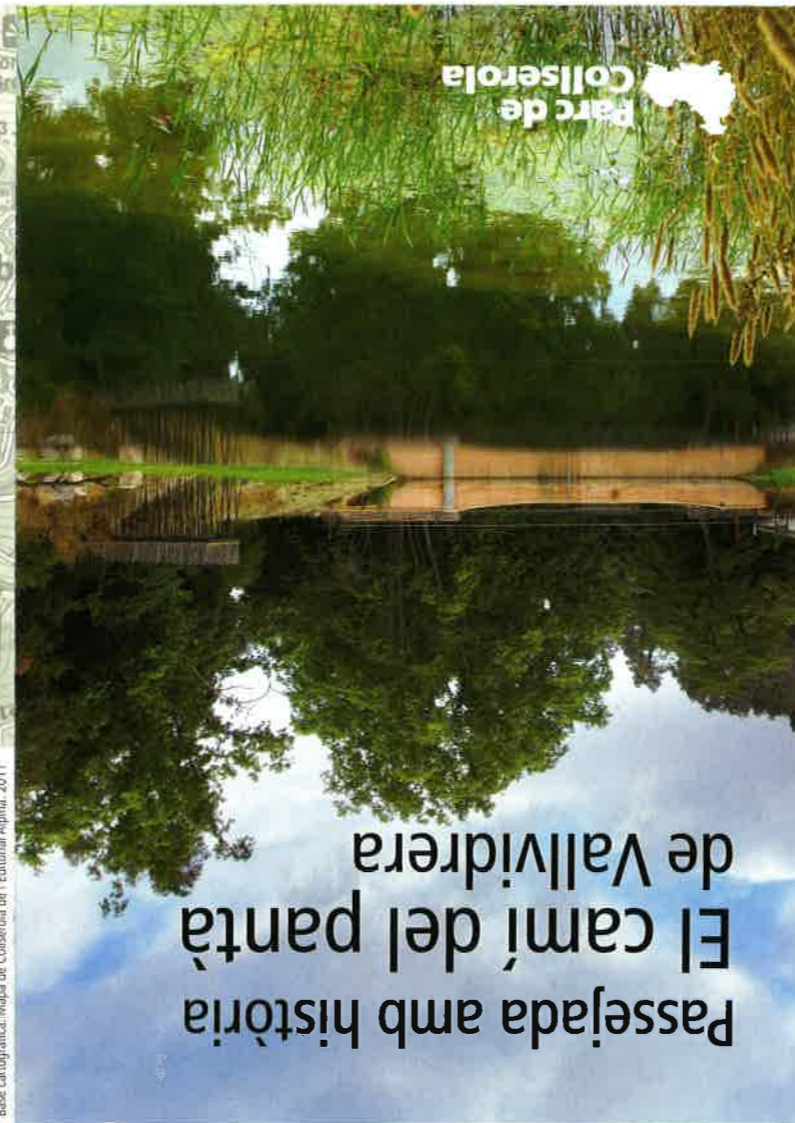
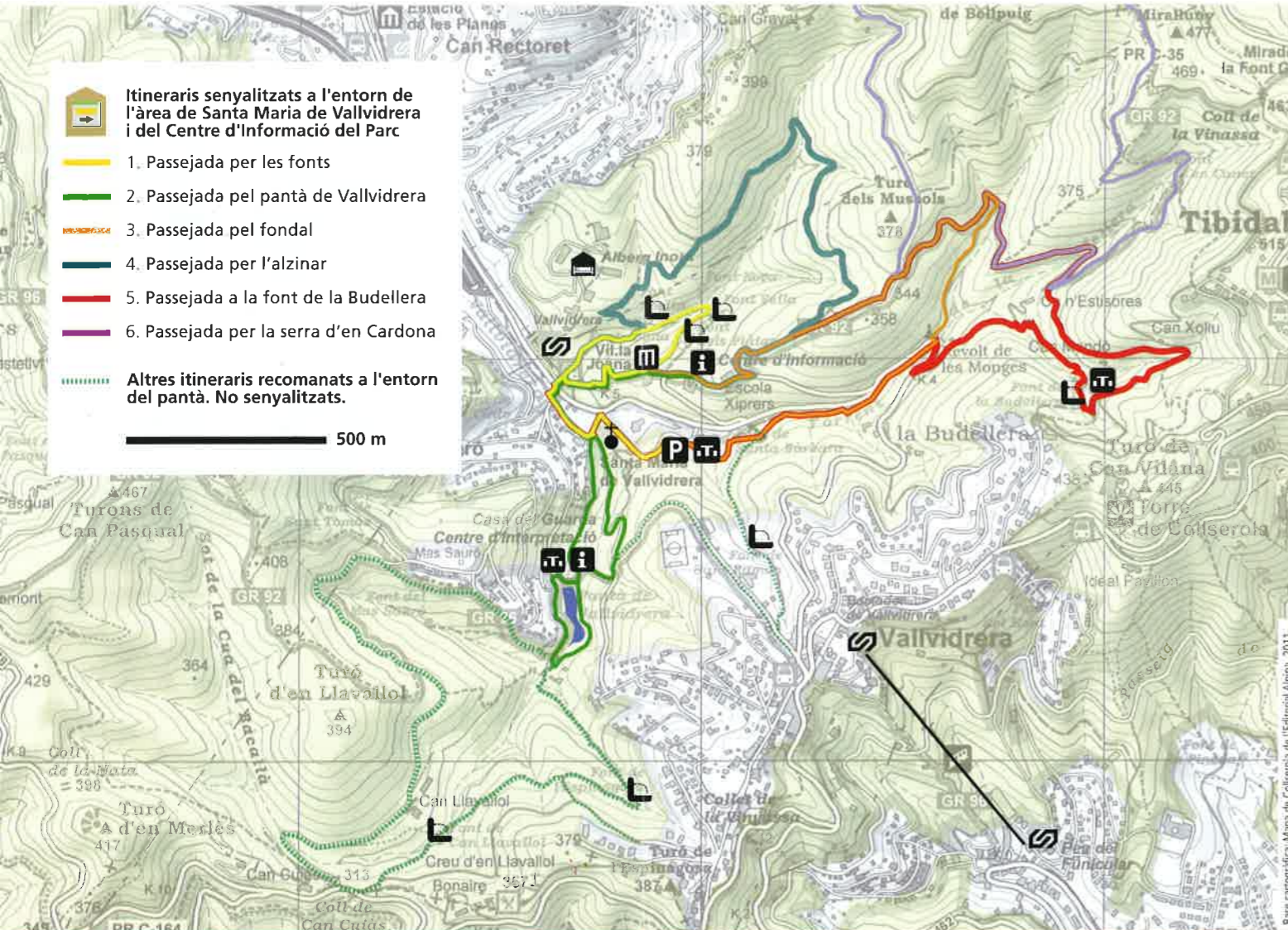
Tot i el suport que tenia inicialment, el projecte del Lake Valley Park finalment no va reeixir. Quina història hi ha darrere aquest final?

A: Una fraudulenta actuació del seu promotor, descoberta per un despit amorós.

B: L'oposició frontal dels veïns de Vallvidrera, que van veure perillar la tranquil·litat i bellesa d'un indret molt estimat i valorat.

C: La competència de les atraccions del Tibidabo i el tancament de la Mina Grott

A pocs minuts del Baixador de Vallvidrera, a tocar de l'Àrea de Lleure de Santa Maria de Vallvidrera i ben a la vora del Centre d'Informació del Parc, hi ha un indret amb molt d'encant que entrellaça història, obra construïda i valor natural d'una manera singularment atractiva: el pantà de Vallvidrera.

La història comença fa prop de dos segles, farcida d'anècdotes i curiositats, i ha passat des de moments àlgids fins a temps d'oblí i degradació. Avui, després d'un important esforç de restauració, ha recuperat la seva esplendor en benefici d'un millor rol ecològic i social del pantà.

Us convidem a aproximar-vos-hi, a passejar-hi i a gaudir-ne. I us proposem de fer-ho amb esperit curios i observador. Per això us donem les claus principals per interpretar aquest espai i us plantegem uns petits enigmes lúdics.

Que passeu una bona estona!

Alerta, invasores

En tot el Parc, transportades directament o indirecta per la mà de l'home, s'han introduït plantes i animals de regions remotes que mai no hi haurien pogut arribar pels seus propis mitjans. Algunes d'aquestes espècies exòtiques tenen un gran poder invasor i posen en perill la biodiversitat local.

Un dels espais on hi ha una incidència més crítica del fenomen és precisament el pantà. Així, per exemple, espècies com la gambúsia o la tortuga de la Florida, de gran voracitat i elevada taxa de reproducció, poden arribar a exterminar totes les larves d'amfibis i d'invertebrats.

Per tal de controlar la presència d'espècies exòtiques aquàtiques, cal buidar el pantà periòdicament.

Tortuga de la Florida
Trachemys scripta

Gambúsia
Gambusia holbroki

Rosinyol del Japó
Leiothrix lutea

La invasió d'espècies exòtiques amenaça greument els ecosistemes de Collserola. Cal prendre mesures per mitigar-la

Ailant
Ailanthus altissima

Cranc de riu americà
Procambarus clarkii

- ### Bones pràctiques
- Cuïdes el Parc quan:**
- Prioritzes el transport públic per arribar al Parc.
 - Evites sons i crits innecessaris perquè tothom pugui gaudir de la tranquil·litat del Parc.
 - Respectes les plantes i els animals que viuen al Parc
 - T'endues les deixalles que has generat.
 - Respectes propietats, masies, esglésies i elements patrimonials.
 - No alliberes espècies exòtiques que alteren els ecosistemes del Parc.
 - No afavoreixes la domesticació del senglar donant-li menjar.
 - Vas per camins i corriols marcats sense obrir nous camins de pas.
 - Tens cura del teu animal de companyia, el portes lligat i reculls els seus excrements.

Parc Natural de la Serra de Collserola

Espai d'Interpretació del Pantà de Vallvidrera

Acoll l'exposició sobre el pantà i els seus entorns.

Es poden concertar visites per a grups organitzats tot l'any. Cal reservar-les trucant al telèfon del Centre d'Informació del Parc.

Les Passejades temàtiques al pantà de Vallvidrera inclouen la visita al centre (vegeu l'agenda trimestral).

Obert al públic a la primavera i a la tardor (consulteu l'agenda).

Camí del Pantà, s/n. 08017 Vallvidrera. Tel.: 93 280 35 52

Centre d'Informació

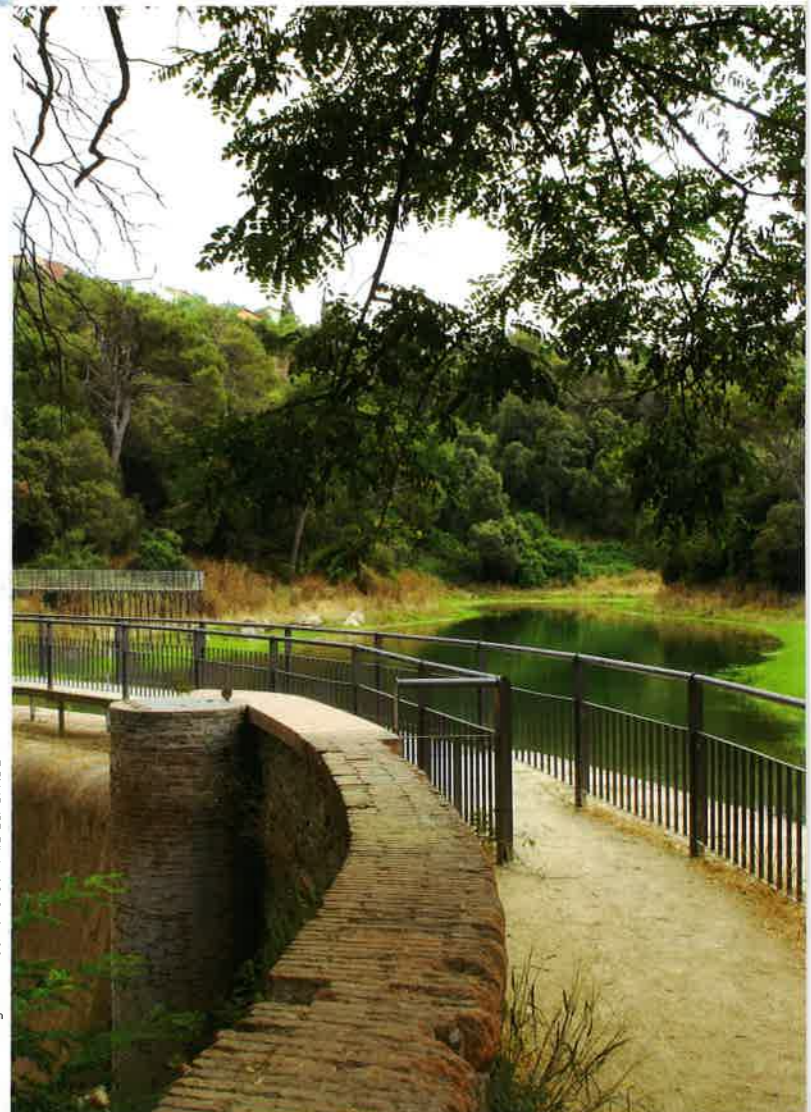
Serveis: Atenció personalitzada, propostes d'activitats organitzades, distribució de fullets, venda de publicacions. Exposició permanent. Projeccions audiovisuals. Serveis sanitaris i telèfon públic. Bar L'Entrepà. Tel.: 932 80 28 40.

Horari: Obert al públic de 9.30 a 15 h, tot l'any, excepte el 25 i 26 de desembre i l'1 i el 6 de gener.

Accés en transport públic: Ferrocarrils de la Generalitat, estació del Baixador de Vallvidrera, a 8 minuts a peu pel camí empedrat que s'enfila dins del bosc.

Accés rodat: Carretera de Vallvidrera a Sant Cugat, km 4,7. Accés senyalitzat. Pàrquing recomanat a l'Àrea de Lleure de Santa Maria de Vallvidrera. No es pot accedir amb autocar fins al centre.

Ctra. de la Església, 92 (ctra. de Vallvidrera a Sant Cugat, km 4,7) 08017 Barcelona. Tel.: 93 280 35 52 / Fax: 93 280 60 74
A/e: ci@parccollserola.net
Web: www.parcnaturalcollserola.cat

Fotografies: Robert Peña / Aniu de CPNSC